

Dosarul nr. 2rc-32/2023
2-22016391-01-2rc-06042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Moldovanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici)

D E C I Z I E

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către avocatul Doroftei Roman în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Construct-Arabesque” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 februarie 2022, Î.C.S. „Construct-Arabesque” S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Azarin-Cons”, solicitând încasarea datoriei în sumă de 271 488,64 de lei, penalității de întârziere în sumă de 80 892,81 de lei și a taxei de stat în mărime de 10 571,44 de lei.

Prin hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „Construct-Arabesque” S.R.L. a fost admisă.

A fost încasat din contul S.R.L. „Azarin-Cons”, în beneficiul Î.C.S. „Construct-Arabesque” S.R.L., datoria în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.138/2021 din 18 octombrie 2021, în sumă de 271 488,64 de lei, penalitatea de întârziere, în sumă de 80 892,81 de lei, cât și taxa de stat, achitată la depunerea acțiunii în sumă de 10 571,44 de lei.

La 23 februarie 2023, SC „Azarin Cons” SRL a contestat cu apel hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și transmiterea cauzei spre rejudecare. Concomitent, apelantul a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului privind repunerea în termenul de atac al hotărârii judecătorești și restituită cererea de apel depusă de către avocatul Doroftei Roman în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons”, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 28 martie 2023, avocatul Doroftei Roman în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons”, a depus recurs împotriva încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii contestate, cu trimiterea cauzei la rejudecare la stadia primirii cererii de apel (f.d. 97-100).

În motivarea recursului a invocat că, nu a fost citată legal, prin concursul autorităților, ceea ce înseamnă că nu i s-a comunicat legal dispozitivul, deși instanța și executorul judiciar urmau să identifice toate modalitățile de comunicare a actelor de procedură.

A susținut că, nu avea de unde să cunoască despre acest dosar, or, niciodată nu a fost citat acolo unde locuia sau domiciliu, inclusiv rudele sale.

Un alt motiv de repunere în termen, reprezintă acel fapt că dispozitivul hotărârii nu a fost adus la cunoștință în maniera și termenul prevăzut de art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dispozițiile cu privire la afișarea dispozitivului hotărârii pe portalul web al instanțelor de judecată, nu au fost efectuate, dispozitivul hotărârii a fost adus la cunoștință la data de 12.02.2023, fapt consemnat pe coperta dosarului. Circumstanțele descrise în cumul, constituie temei de admitere a cererii de repunere în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa reprezentantului recurentului la 27 martie 2023 (f.d. 96 verso). Astfel, recursul declarat la 28 martie 2023, este în termen.

La 06 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 103). Însă până în prezent intimata nu și-a valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Conform art. 10 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă stabilesc că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art.236 alin.(5) lit.b) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede în mod imperativ momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului, și anume data pronunțării dispozitivului hotărârii.

După cum denotă materialele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 21 iulie 2022, prin urmare termenul de declarare a apelului a expirat la data de 22 august 2022 (zi de luni).

Ținând cont de normele legale relevante și de faptul că SRL „Azarin-Cons” a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 23 februarie 2023, termenul limită fiind 22 august 2022, Completul Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a stabilit că SRL „Azarin-Cons” a declarat apelul cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, se deduce că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz SRL „Azarin-Cons”, a omis acest termen, poate să invoce motivele omiterii într-o eventuală cerere de repunere în termen.

Conform art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței.

Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat

din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la caz, SRL „Azarin-Cons” prin cererea de apel depusă la 23 februarie 2023, a solicitat repunerea în termenul de apel, invocând că nu a fost citată legal, prin concursul autorităților, ceea ce înseamnă că nu i s-a comunicat legal dispozitivul, deși instanța și executorul judiciar urmau să identifice toate modalitățile de comunicare a actelor de procedură.

A mai susținut că, nu avea de unde să cunoască despre acest dosar, or, niciodată nu a fost citat acolo unde locuia sau domiciliu, inclusiv rudele sale. De asemenea a subliniat că, dispozitivul hotărârii nu a fost adus la cunoștință în maniera și termenul prevăzut de art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dispozițiile cu privire la afișarea dispozitivului hotărârii pe portalul web al instanțelor de judecată, nu au fost efectuate, dispozitivul hotărârii a fost adus la cunoștință la data de 12.02.2023, fapt consemnat pe coperta dosarului.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție decelează că la materialele cauzei este anexată scrisoarea datată cu 21 iulie 2022, de expediere a actului judecătoresc emis în prezenta cauză civilă (f.d. 50).

Deși, la materialele cauzei lipsește confirmarea de recepționare de către SRL „Azarin-Cons”, a dispozitivului hotărârii judecătorești din 21 iulie 2022, ca urmare a expedierii acesteia de către prima instanță, acest aspect nu poate justifica omiterea termenului de contestare cu apel, în situația în care pârâta/recurenta a cunoscut de existența litigiului. Iar, obligația instanței de a comunica în temeiul art. 236 alin.(4) din Codul de procedură civilă a dispozitivului hotărârii judecătorești nu exclude obligația părților de a se interesa de soarta dosarului, precum și de a-și realiza drepturile procedurale în termenul prevăzut de lege.

Așa fiind, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție punctează că, prima instanță la soluționarea litigiului, a respectat procedura de înștiințare a pârâtei SRL „Azarin-Cons”, în acest sens, la actele cauzei fiind anexat avizul de recepție a încheierii din 08 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 29).

Prin încheierea nominalizată s-a dispus acceptarea spre examinare a cauzei în procedură contencioasă generală, stabilindu-se ședința de judecată pentru 19 aprilie 2022 (f.d. 29)

Mai mult, la 19 aprilie 2022 administratorul SC „Azarin Cons” SRL, Hangan Igor, a fost telefonat de către greșierul instanței de fond, fiind informat despre aflarea pe rolul instanței a cauzei respective și pentru a fi invitat în ședința de judecată, ultimul confirmând că cunoaște despre litigiu și a solicitat expedierea repetată a cererii cu anexele respective la adresa - „mun. Chișinău, str. Sarmisegetuza 15, of. 105” (f.d. 41). Ca urmare, prima instanță a expediat actele procedurale la adresa indicată de administratorul întreprinderii apelante-pârâte, trimiterea poștală fiind recepționată la data de 22.04.2022, fapt confirmat prin avizul poștal anexat la dosar (f.d. 42).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că apelanta/recurenta nu a probat temeinicia solicitării de repunere în termenul de apel, având în vedere că a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, or, prima instanță a întreprins măsurile necesare pentru citarea legală a SC „Azarin Cons” SRL.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a reținut că, faptul nerecepționării dispozitivului hotărârii judecătorești nu poate servi un argument de repunere în termen, în situația în care din materialele cauzei denotă, că pârâta/recurenta a cunoscut de existența litigiului aflat pe rolul instanței.

Subsecvent, se reține că hotărârea pronunțată la 21 iulie 2022 de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată la 21 iulie 2022.

Mai mult, în conformitate cu prevederile art. 183 alin. (1)-(4) din Codul civil, persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire.

Stabilirea și schimbarea sediului sînt opozabile terților din momentul înregistrării de stat.

Adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență.

Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

Conform art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmîinate la data expirării termenului de reclamare, chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

La acest capitol, instanța de recurs reiterează că, la materialele cauzei este anexată scrisoarea datată cu 21 iulie 2022, de expediere a dispozitivului hotărârii judecătorești emis în prezenta cauză civilă, la adresa juridică a pârâtului, mun. Chișinău, bd. Moscovei 15/6, ap. 37 (f.d. 50).

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurentei SC „Azarin Cons” SRL, precum că a fost în imposibilitate de a declara apel în termenul legal, invocând că nu cunoștea despre derularea examinării cauzei.

Or, prima instanța și-a onorat obligația de înștiințare a pârâtului despre data, ora și locul examinării litigiului aflat pe rolul instanței, precum și metode de comunicare a actelor procedurale emise în cauză.

Prin urmare, recurenteii nu i-a fost îngădit dreptul la apărare, precum și accesul la justiție, în condițiile în care SC „Azarin Cons” SRL a fost înștiințată legal despre examinarea litigiului.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, neconformarea de către recurentă prevederilor legale nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care nu este exclusă obligația părților de a se folosi cu bunăcredință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că, instanța de apel justificat a menționat despre lipsa probelor ce confirmă imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul prevăzut de lege.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, soluția emisă de către instanța de apel, privind respingerea cererii de repunere în termenul de apel, care a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.

b) din Codul de procedură civilă, având în vedere depunerea acesteia în afara termenului legal, este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Reținând circumstanțele cauzei expuse și normele legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Doroftei Roman în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons”.

Se menține încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Construct-Arabesque” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Azarin-Cons” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc